

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallarniut

Suliassaqrifiit agguataarnerat nutaaq, aamma Utoqqat illersuisuata politikkimut attuumassuteqanngitsumik pisinnaatitaaffiata patajaallisarnissaa tunngavigalugit Utoqqat illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaannut Utoqqat illersuisuata allattoqarfianut tunngasut aalajangersakkat allanngortinnissaat pillugu siunnersuut saqqummiunneqarpoq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

Utoqqat illersuisuata allattoqarfianut tunngasut allannguutissat marluk siunnersuutigineqarput.

Allannguut siulleg tassavoq, Utoqqat illersuisuata allattoqarfiatut atuuffik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit isumagineqartarunnaarnera. Tamatumunnga taarsiullugu Utoqqat illersuisuat nammineq allattoqarfeqalissaaq, tamaalilluni Utoqqat illersuisuata suliassai illersuisarfinni allani suliassat suliarineqartarneri assigalugit politikkimut attuumassuteqanngitsumik isumagineqartalissammata.

Utoqqat illersuisuata allattoqarfiata Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ataani inissisimanagera pillugu nalilersuisoqartarnissaanik piumasqaammik atorunnaarsitsineq allanguutip aapparaa, maannami Utoqqat illersuisuat nammineq allamullu attuumassuteqanngitsumik allattoqarfeqalissaaq.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisinnaasat

Utoqqat illersuisuata politikkimut attuumassuteqannginnissaa qulakkeerniarlugu Utoqqat illersuisuat namminerisamik immikkut allattoqarfeqassaaq kiisalu qitiusumik allaffeqarfissuarmut attuumassuteqanngitsunik ininik nammineq iniuteqassaaq.

Tassunga atatillugu Utoqqat illersuisuata allattoqarfiani ulluinnarni suliassanik suliaqartartussamik sulisumik Utoqqat illersuisuat atorfinitsitsissaaq aamma init pisariaqartinneqartut attartussallugit.

Taakku saniatigut suliassanut aalajangersimasunut suliamik ilisimasalinnik isumaginnittussanik piffissamut killilikkanik atugassaqtitsisoqarluni atorfinitsitsisoqartarnissaaq pillugu aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq, assersuutigalugu inatsilerinikkut aningaasaqarnikkullu misissueqqissaarinernik il.il. suliaqartartussanik.

Taakku saniatigut allattoqarfiup pilersinnissaanut, matumani allaffimmi pequtinik, qarasaasianik atortussanillu pisiortornissamut aningaasanik immikkoortitsisoqassaaq.

	<i>AIS2022</i>	<i>AIS2023</i>
Allattoqarfiup pilersinnera	0,1 mio. kr.	
Allattutut atuuffiup isumaginissaanut sulisoq ataaseq	0,5 mio. kr.	0,5 mio. kr.
Suliamik paasisimasalinnik killimmik piffissalikkamik atorfinitsitsineq	0,25 mio. kr.	0,25 mio. kr.
Init attartorerinut, sillimmasiinernut, kiassarnermut il.il. atugassatut aningaasat immikkoortitat	0,2 mio. kr.	0,2 mio. kr.

4. Inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut aamma aqutsinermi allaffissornikkut kingunerisinnaasat

Siunnersuut inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut imaluunniit allaffissornikkut kinguneqassanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunerisinnaasat

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut imaluunniit inuttaasut peqqissusaannut tunngasunik kingunerisassaqaanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisinnaasat

Siunnersuut innuttaasut inatsisitigut innarlitsaalineqartarnerannik pitsanngorsaassaaq.

7. Kingunerisinnaasat pingaarutilit allat

Siunnersuut pingaarutilinnik allanik kingunerisassaqaanngilaq.

8. Tusarniaaneq

Siunnersuut tusarniutigalugu piffissami 8. juli 2021-mit 22. juli 2021-mut tusarniaanerit isaaffianni www.naalakkersuisut.gl-imi tamanut saqqummiunneqarsimavoq.

Tusarniaanermut akissutit pillugit allakkiami tusarniaanermut akissutit misissornerqarput. Ilanngussaq 2 innersuutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

§ 9-mut, imm. 1-imut

Utoqqaat illersuisuata namminerisamik politikkimullu attuumassuteqanngitsumik allattoqarfissamik pilersitsinissaanut ingerlatsinissaanullu atugassanik aningaasanik immikkoortitseqqullugit aalajangersakkami Naalakkersuisut peqquneqarput.

§ 9-mut, imm. 2-mut

Allattoqarfik aqutsinermi allaffissornikkut suliaqassaaq aamma suliamut tunngasunik Utoqqaat illersuisuannut ikiuuttassalluni.

Tamatuma kinguneratut assersuutigalugu allattoqarfik Utoqqaat illersuisata sulineranut tunngasunik apeqqutinik akissuteqartassaaq, nalunaarusianik aamma ukiumoortumik nalunaarusianik suliaqarnermut peqataasassalluni, kiisalu suliamik ilisimasaqarnertut qaffasissuseqartumik suliamut tunngasunik suliaqartassalluni assersuutigalugu oqaaseqaatinik, tusarniaaviginninnernut akissutinik, tusagassiuutinut nalunaarutinik il.il. suliaqarnermut ikiuuttassalluni. Allattoqarfik aamma utoqqaat atugarisaat pillugit ilisimasanik katersisassaaq, paasissutissanik ineriartortitsillunilu ingerlatsitseqqittassalluni, assersuutigalugu ilaqutariinnermut, isumaginninnermut, peqqissutsimut, aningaasaqarnermut aamma ineqarnermut pissutsinut tunngasunik.

§ 9-mut, imm. 3-mut

Allattoqarfiup annertunerusumik suliassai nalinginnaasumik aqutsinermi allaffissornikkut atorfillip suliassarigai naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattumik ulluinnarni allattoqarfimmik atuuffimmik isumaginnittussamik Utoqqaat illersuisuat sulisussamik atorfinitsitsissasoq peqquneqarpoq.

§ 9-mut, imm. 4-mut

Utoqqaat illersuisuata pingaarnerusumik pilersaarusionerata kiisalu missingersuutit periarfissaqartitsinerisa iluanni, matumani avataanit aningaasalersorneqarneq aallaavigalugit suliassanut aalajangersimasunut suliamik ilisimasalinnik isumaginnittussanik piffissamut killilikkanik atugassaqaartitsisoqarluni atorfinitsitsisoqarsinnaavoq. Suliassat tassaasinnaapput suliassaqaqarfinnik suussusiliinerit, misissueqqissaarinerit aamma ilisimatusarnerit il.il.

§ 9-mut, imm. 5-imut

Utoqqaat illersuisoqarfiata pisortani suliffeqarfittut Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqaqarfissuani atorfeqaqartitaasunut atugassarititaasut atuuttut suli malissagai pissusissamisoortutut isumaqarfigineqarpoq. Tamanna Namminersorlutik Oqartussat

suliffeqarfiutaanni tamani assigiinnik atugassaqartitsisoqarnissaq pillugu kissaatigineqartumik pingaarnerusutut tunngavilersugaavoq.

Nr. 2-mut

Isumaginninnermut aqutsisoqarfiup Utoqqaat illersuisuanut allattoqarfittut atuunera pillugu nalilersorneqartarnissaa pillugu aalajangersagaq atorunnaarsinneqarpoq. Utoqqaat illersuisuat nammineq allattoqarfeqalissaaq. Taamaattumk aalajangersagaq una maanna atorunnaarpoq.

§ 2-mut

Siunnersuut ulloq 1. januar 2022-mi atuutilissaaq.

Inatsisissatut siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
<i>Oqaasertalersuut atuuttoq</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	§ 1 Utoqqaat Illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 37, 28. november 2019-imeersumi makkuninnga allannguuteqartoqassaaq:
<p>§ 9. Isumaginninnermut aqutsisoqarfik Utoqqaat illersuisuannut allattoqarfimmik isumaginnittuuvoq. Allattoqarfik aqutsinermi allaffissornikkut suliaqassaaq aamma suliamut tunngasunik Utoqqaat illersuisuannut ikiuuttassalluni.</p>	<p>1. § 9 imatut allanneqassaaq: ” § 9. Utoqqaat illersuisuata allattoqarfissaa pilersinneqassaaq. <i>Imm. 2.</i> Allattoqarfik aqutsinermi allaffissornikkut suliaqassaaq aamma suliamut tunngasunik Utoqqaat illersuisuannut ikiuuttassalluni. <i>Imm. 3.</i> Ulluinnarni allattoqarfimmi atuuffimmik isumaginnittussamik Utoqqaat illersuisuat sulisussamik atorfinitsitsissaaq. <i>Imm. 4.</i> <i>Imm. 4.</i> Suliassanik aalajangersimasunik isumaginnittussanik inunnik sulianik aalajangersimasunik isumaginnittartunik piffissamut killilikkanik atugassaqartitsisoqarluni atorfinitsitsisoqarsinnaavoq. <i>Imm. 5.</i> Allattoqarfimmi atorfillit atugassarisanut aamma atorfininnerup pissutsit sinnerinut, atorfininnerup nalaani pissutsinut soraarsitaanernullu tunngatillugit aalajangersakkanut, Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfiata ataani atorfeqartunut qaqugukkulluunniit atuuttunut ilaapput.”</p>
<p>§ 16 <i>Imm. 2.</i> 2022-imi apriliip 1-ni nalunaarusiortoqarnissaa Naalakkersuisut isumagissavaat, tassani § 9 malillugu isumaginninnermut aqutsisoqarfimmi allattoqarfiup inissinneqarnera nalilersorneqassalluni. Nalunaarusiap naammassineqarnerata kingunitsiannua taanna Inatsisartunut ilaasortanut</p>	<p>2. § 16, <i>imm. 2</i>, atorunnaartitaavoq.</p>

agguaanneqarnissaa siunertaralugu, Inatsisartunut tunniunneqassaaq.	
	§ 2 Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januaari 2022- mi atuutilissaaq.

Tusarniaanermut akissutit pillugit allakkiaq: Utoqqaat illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaa

Siunnersuut piffissami 8. juli 2021 - 22. juli 2021-mi tusarniaassutigineqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuut tusarniutigalugu piffissami tassani tusarniaanerit isaaffianni www.naalackersuisut.gl-imi tamanut saqqummiunneqarsimavoq.

Aallarniut:

Tusarniaanermut akissutit teknikkikkut kiisalu oqaatsitigut kukkunillit amigaatillillu allanik oqaaseqarfiginagit siunnersuummi aaqinneqarsimapput. Tusarniaanermut akissutit missingiummi tigussaasunik imaqtartut tamarmiutillugit issuarneqarsimapput, naalackersuisoqarfimmiillu oqaaseqaatit uingasunngorlugit allanneqarput.

Siunnersuut ukununga tusarniaassutigalugu nassiunneqarsimavoq:

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfik, Ineqarnermut, Attaveqaasersuutinut, Naligiisitaanermullu Naalackersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Nunanut Allanut, Silallu Pissutaata Allangoriartorneranut Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik, Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Inatsisillu Atuutsitsinneqarnerannut Naalackersuisoqarfik, Aatsitassanut Naalackersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Førtidspensionsklagenævnet, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit, Inuit Pisinnaatitaaffiinnut Institutti, Meeqqat Illersuisuat MIO, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, MIBB (Meeqqat Inuunerissut), Sorlak (Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu siunnersuisoqatigiiffiat), Inuit innarluutillit illersuisuat Tilioq, INOOQAT (Angajoqqaat ineriartornermigut akornutilimmik meerallit peqatigiiffiat), Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat, ISI (Kalaallit Nunaanni tappiitsut isigiarsuttullu peqatigiiffiat), KTK (Kalaallit Nunaanni Tusilartut Kattuffiat), Landsforeningen Autisme-mi Kalaallit Nunaanni immikkoortortaq, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Angajoqqaatigitiit (Angajoqqaat ADHD-ertunik aamma/imaluunniit autisneqartunik meerallit kattuffiat), Neriuffik Kattuffiat – Kalaallit Nunaanni kræftimut akiuinaqatigiiffik, KNIPK (Kalaallit Nunaanni Innarluutillit Peqatigiiffiisa Kattuffiat), Sugisaq (Tarnimikkut eqqarsartaatsimikkullu nappaatillit ilaqutaasalu peqatigiiffiat), Kalaallit Røde Korsiat, Sulisitsisut, SIK, Aarhus Kalaallit Illuutaat, Odense Kalaallit Illuutaat, Aalborg Kalaallit Illuutaat, København Kalaallit Illuutaat.

Uku inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqarput:

KNIPK, Kommuneqarfik Sermersooq, Inuit Pisinnaatitaaffiinnut Institutti, Sulisitsisut,

Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit, Tilioq aamma Qeqqata Kommunia.

Oqaaseqaateqarsimanngitsut:

KNIPK, Kommuneqarfik Sermersooq, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit, Sulisitsisut aamma Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat.

Tusarniaanermut akissutit:

1. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit Utoqqaat illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaata allannngortinnissaanut missingiut tigusimavaat, imatullu oqaaseqaateqarpugut, neriulluta Naalakkersuisut tigulluarumaaraat.

Utoqqaat illersuisoqarfiata patajaallisaavigineqarnissaa anguniarlugu namminerisamik allattoqarfimmik pilersitsisoqarniarnera Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivisa aallaaviusumik pitsaasutut isigaat.

Naak Utoqqaat illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 37 28. november 2019-imeersumi (Meeqqat illersuisoqarfiat, Inuit Innarluutillit illersuisoqarfiat, Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit kiisalu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit assigalugit) Utoqqaat illersuisoqarfiat inuit pisinnaatitaaffii pillugit inatsiseqartitsinermik suliaqarnissamik piginnaatitaasoq allassimanngikkaluartoq, taakkuninngalu tunngaveqannikkaluartoq, utoqqaat inuiaqatigiinni illersorneqarnerat siunnersorneqarnerallu inuit pisinnaatitaaffii pillugit suliaqarnertut Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivisa isumaqarfigaat.

Utoqqaat inuiaqatigiinni inuit allat assigalugit tunngaviusumik inuttut pisinnaatitaaffeqarput, matumani assigiinngisitsinermut illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarlutik. Taamaattumik Utoqqaat pillugit Inatsisartut inatsisaata (illersuisoqarfiit allat aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit assigalugit) inuit pisinnaatitaaffii tunngavigalugit suliarineqarnissaa isumaliutersuutigisariaqarpoq.

Assersuutigalugu Naalagaaffiit Peqatigiit aningaasaqarnermut, inooqatigiinnut tunngasunut kulturikkullu pisinnaatitaaffiisa naqissuserpaat inuk kinaluunniit inummut namminermut ilaqutaminullu naleqquttumik inooriaaseqartariaqartoq, matumani atisaqarnissamat aamma ineqarnissaminut inooriaatsip ingerlaavartumik pitsanngoriartortinneqarnissaanut pisinnaatitaaffeqarluni. Tamanna aamma innuttaasunut utoqqarnut atuuppoq.

Utoqqaat illersuisoqarfiat inuit pisinnaatitaaffiinut instituttimut assingusutut isigigaanni, taava Naalagaaffiit Peqatigiit nunani inuit pisinnaatitaaffiinut instituttit pillugit Parisimi tunngavissiaat, aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivinut Inatsisartut inatsisaannut tunngaviusut, isumaliutersuutinut ilaatittariaqarput. Naalagaaffiit Peqatigiit

nunani inuit pisinnaatitaaffiitut instituttit pillugit Parisimi tunngavissiaanni suliffeqarfiit pisariaqartumik politikkimut attuumassuteqanngitsuunissaasa qulakkeerneqarnissaat ilaatigut pineqarpoq, aamma suliffeqarfiit oqartussanut attuumassuteqaratik suliainnik ingerlatsinissaat pillugu aningaasalersorneqarnissaat qulakkeerneqartariaqartoq pineqarluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq

Utoqqaat innuttaasut ataqqinartumik inuuneqarsinnaatitaapput aamma Naalakkersuisut Naalakkersuisoqtigiinnissamik isumaqatigiissutaanni 2021-meersumi tamanna qitiutippaat.

Utoqqaat illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 37, 28. november 2019-imeersup akuerineratigut Inatsisartut Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat aallaaviginagu nalunaarutigaa.

Utoqqaat illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaanut oqaaseqaatinit:

“Maannamut, Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersoq naapertorlugu Meeqqat illersuisuannik pilersitsisoqarsimavoq, aamma Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 29. maj 2017-imeersoq naapertorlugu Inuit innarluutillit illersuisuannik pilersitsisoqarsimavoq. Inatsisit taakku marluk Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit aamma inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaannit aallaaveqarput. Illersuisoqarfittut aaqqissuussat taakku marluk Utoqqaat illersuisuannik pilersitsinissaq pillugu matumani siunnersuummut isumassarsiorfiusimapput, kisianni Utoqqaat illersuisuannik pilersitsineq Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannik aallaaveqanngilaq.”

Utoqqaat illersuisoqarfiat inuit pisinnaatitaaffiitut instituttimut assingusutut taaneqarnera akuerineqarsinnaanngilaq, taamaattumillu Parisimi tunngavissiat atuutsinneqanngillat.

Tamatumunnga atatillugu tusarniaanermut akissummi uani pineqartut marluk erseqqissaavigerusuppagut:

- a) Utoqqaat illersuisoqarfiata nammineq allattoqarfianik pilersitsineq politikkimut attuumassuteqannginnermut alloriarneruvoq pitsaasoq. Taamaattorli Utoqqaat illersuisuata Naalakkersuisunit toqqarneqartarnera soqutigisaqarfiit akuleruutinneqarnerannut takussutissaavoq, aamma Parisimi tunngavissiat malinneqanngillat – toqqaasarneq minnerpaamik inatsisartuniittariaqanngilaq soorlu aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivinit tamanna atuuttoq. Tamanna aamma Meeqqat Illersuisuannut aamma Inuit Innarluutillit illersuisuannut, kiisalu aligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ilaasortaannut tunngavoqq, sulimi Naalakkersuisunit toqqarneqartarput – nakkutilliineq pillugu sullitassamminnit.”

”b) Utoqqaat illersuisoqarfianut aningaasat immikkoortinneqarsimasut katillugit qanoq annertugissanersut tusarniutigineqartuni aamma inatsimmut allannguutissatut siunnersuummi erseqqissumik allanneqarsimanngillat. AIS 2021-mi takuneqarsinnaavoq maannamut ukiumut Utoqqaat illersuisuannut 800.000 koruunit aningaasaliissutaasimasut. Allannguutissatut siunnersuummi pilersitsinermut aningaasartuutissat 100.000 koruuniussasut allassimavoq kiisalu allattoqarfittut atuuffiup isumagineqarnissaanut allanik 950.000 koruuninik tapiisoqarsimalluni, aamma ukiumut missingersuusiorfimmi siullermi. Kisitsisit taakku ataatsimoortinneqassappat aamma Utoqqaat illersuisoqarfiata allaffik atatiinnarsinnaagaa, aamma suut tamaasa minnerpaamillu piffissaq tamaat atorfillit ukiumut 200.000 koruunit atorlugit ingerlasinnaasoq Naalakkersuisut naatsorsuutigivaat? Utoqqaat illersuisoqarfiata ingerlanneqarneranut annikippallaartunik aningaasanik immikkoortitsisoqarnissaa mianersoqqussutigerusupparput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuummi allassimasut aningaasartuutissat tassaapput Aningaasaqarnermut Inatsimmi aningaasaliissutaareersimasunut tapit. 2022-mi Utoqqaat illersuisoqarfianut katillugit 1,85 mio koruunit aningaasartuutigineqassapput.

Utoqqaat illersuisoqarfiata nammineq init sullivini ukiumut 200.000 koruunit atorlugit atatisinnaagaa naatsorsuutigineqarpoq.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivi maanna ukiumut 915.000 koruuninik aningaasaliiffigineqartarpoq, aningaasanut inatsit 2018-imi allanngortinneqarmat aamma siunnersuisoqatigiit 2019-imi namminneq allattoqarfittaarmata qaffanneqarsimanngillat, kinguneratullu siunnersuisoqatigiit suliassani inatsimmi aalajangersarneqarsimasut naammassillugit sularisinnaasimanngilai. Assersuutigalugu uagut siunnersuisoqatigiinni suliaqarnerput aatsaat sammisat ukiut pingasut annertussusaannut atorfinitsitsinikkut, tassaasunik aqutsinermi allaffissornikkut sulisoq ataaseq kiisalu suliat pillugit ilisimasallit marluk atorfinitsinnerasigut aatsaat tamakkiisumik ingerlanneqalersimasoq Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivisa nalilerpaat. Maanna ukiut tullerit marluk aningaasaleeqqinnissaq pillugu qinnuteqartarsimanerput eqqaasitsisutigissavarput.

Utoqqaat illersuisuata inatsisaata allanngortinneqarnissaanut atatillugu Utoqqaat illersuisuat Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivinut siunissami qanoq attuumassuteqassanersoq isumaliterasuutigeqqullugu kaammattuutigerusupparput. Ullumikkut illersuisut marluk allat kiisalu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiivisa siulittaasuat Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivinut aalajangersimasumik ilaasortaapput. Siunnersuisoqatigiit ukiuni kingullerni Utoqqaat illersuisuat siunnersuisoqatigiit ataatsiminnerinut peqataanissaanut qaaqqusarsimavaat ataatsimeeqataasarneralu

iluarisimavarput. Sooq Utoqqaat illersuisuat illersuisoqarfittut kisiartaalluni siunnersuisoqatigiinni ilaasortaanngitsoq tupigusuutigaarput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivi pillugit inatsisiliorneq Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit suliarineqartarpoq.

Naggataarutaasumik Naalackersuisut siunissami ungasinnerusumi ineriartortitsinissaq pillugu qanoq ittunik pilersaaruteqarnersut aamma qanoq ilillutik inuit pisinnaatitaaffii pillugit suliaasaqarfimmik patajaallisaaniarnersut apeqqutigerusuppara. Ullumikkut inatsiserpassuaqarpoq aamma suliffeqarfeqarluni tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik inuit pisinnaatitaaffii pillugit piginnaatitaaffeqartunik. Suliffeqarfiit siunnersuisoqatigiillu pioreersut imminnut ataqatigiissarinissamut pisussaatitaanngillat, taamaallaallu meeqqat illersuisuat aamma inuit innarluutillit illersuisuat kiisalu naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit siulittaasuat Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivinut ilaasortaallutik. Aaqqissuussaannikkut suliffeqarfiit imminnut atanngillat. Tassa imaappoq inuit pisinnaatitaaffii pillugit suliaqarneq immikkoortunit 4-5-ini suliarineqartarput, suliatigut siunnersuisoqatigiittoqarneq ajorpoq aamma inuit pisinnaatitaaffii pillugit inatsiseqartitsinikkut suliatigut tunngasutigut piginnaasanik pisariaqartinneqartunik ataatsimoorlutik ineriartortitsinnaanngillat.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivinut, inuit pisinnaatitaaffii pillugit suliaasaqarfimmi ataatsimoorfittut inissisimasumut aamma suliatigut tunngasunik tamanik, utoqqaat inuttut pisinnaatitaaffii ilanngullugit isumaginnittussamut pissutsit ilungersunartorsiorfiupput, maannami aningaasaliissutaasartut suliatigut ilisimasalinnik atorfinitsitsinissamut naammannngimmata.

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit suliaasaqarfimmi suliatigut ilisimasallit piginnaasaannik ineriartortitsiffiussappata aamma patajaatsumik aaqqissuussaalluartumik atugassaqaqassaqarnerat anguniarlugu taamaallutillu suliatigut tunngasutigut ilisimaqassusaat aamma suliat pillugit siunnersuisoqatigiittarfeqarnissamik periarfissaat qulakkeerneqassappata suliffeqarfiit tamarmik naammattunik aningasaliiffigineqarnissaat qulakkeerneqartariaqartoq, Utoqqaat illersuisuata pisariaqarlunnartumik politikkimut attuumassuteqannginnissaanut maanna siunnersuummut ilanngunneqarsimasumut ilanngullugu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivisa erseqqissumik kaammattuutigerusuppaat. Taamaattorli illersuisoqarfiup annikippallaanik aningaasaliiffigineqarneratigut aamma piginnaatitaaffiisa erseqqinngippallaarnerisigut inatsimmi piginnaatitaaffianik kivitsisinnaanngitsumik suliffimmik pilersitsisoqarnissaa aammaarluta mianersoqqussutigerusupparput.

Siusinnerusukkut Naalackersuisuusimasut inuit pisinnaatitaaffii pillugit ataatsimiitsitaliarsuarmik pilersitsinissamut Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit

Siunnersuisoqatigiivisa tusarniaanermut akissutaat ilanngullugu nassiupparput, taannami maanna inatsisissamut siunnersuummut attuumassuteqartoq isumaqarfigaarput. Tamatumunnga peqatigitillugu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiivisa ukiumi siusinnerusukkut ataatsimoorlutik atuartartutut allagaat ilanngupparput.

Akissut: Tusaatissatut tiguneqarpoq.

Naalackersuisut Naalackersuisoqatigiinnissamik isumaqatigiissutaanni 2021-mi Kalaallit Nunaanni innuttaasunut tamanut, matumani meeqqanut, utoqqarnut aamma inunnut innarluutilinnut pissutsit patajaallisaavigineqarnissaat kissaatigisimavaat. Taamaattumik illersuisoqarfiiit ataasiakkaat suliffeqarfii aamma kattuffiit inuit pisinnaatitaaffiinik suliaqartut pingaarnerusumik pilersarusiuunneqarnissaat qitiutinneqarumaarpoq.

2. Tilioq

Utoqqaat illersuisuata uani inatsimmut allannguummi politikkimut attuumassuteqannginnissaata qulakkeerneqarnera Tiliup pitsaalluinnartutut isigaa. Utoqqaat illersuisa namminerisamik allattoqarfeqalernissaa assorsuaq pitsaavoq, kisianni aningaasaliissutaasut qaffanneqarsimasut Utoqqaat illersuisuata suliassaanut inatsisitigut aalajangersagaasimasunut kivitsinissamut naammannersut Tiliup apeqquserusuppaa.

Utoqqaat illersuisuata suliassai Inuit Innarluutillit illersuisoqarfiata suliata suliartisartagaanut assingulluinnarput. Utoqqaat illersuisuata suliassai immaqa Tiliup suliassaatur annertutiginnikkaluarput, kisianni ilisimasamik paasisitsiniaanermut, inuiaqatigiinni ilisimasaqassusermik annertusaanermut, innuttaasunut sulianullu tunngasutigut suliaqartartunut aamma politikkerinut allanullu siunnersuinermik ilitsersuinermillu suliassat assigiipput. Misilittakkagut tunngavigalugit oqarsinnaavugut taama sulineq inuit marluk sinnerlugit (Utoqqaat illersuisuat aamma sulisoq ataaseq) amerlanernik allattoqarfimmi suliassanik sularinnittartussanik pisariaqartitsivoq. Utoqqaat pillugit suliassaqarfimmi qitiutillugit suliaqarfiusussat pingaarutillit iluanni ineriartortitsinissamut suliniutinillu ingerlatsinissamut, kiisalu illersuisoqarfiup angalanissaanut utoqqarnillu oqaloqateqartarnissaanut akissaqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. Tilioq Aningaasanut inatsimmit aningaasaliissutaasartut saniatigut suli aningaasaliiffigineqarnissamik qinnuteqartariaqartarpoq, naak Utoqqarnut illersuisumut aningaasaliissutaasartussanit uatsinnut aningaasaliissutaasartut annertunerugaluartut. Tamanna tunngavigalugu Utoqqaat illersuisuat inatsit tunngavigalugu suliassaminik kivitsininaassappat taava allattoqarfik aalajaatsoq marluk sinnerlugit sulisulik qulakkeerneqartariaqartoq kiisalu paasisitsiniaanermut suliniutit ineriartortinnissaannut, utoqqaat naapittarnissaannut aamma innuttaasunik politikkerinillu siunnersuisarnissaq inatsimmi aalajangersarneqarsimasoq qulakkeerneqassappata aningaasaqarnikkut periarfissaqartinneqartariaqartoq Tilioq isumaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Utoqqaat illersuisuat Meeqqat illersuisuattut aamma Inuit Innarluutillit illersuisuattut aqutsinermi allaffissornikkut suliassanik assingusunik pisussaaffilerneqarsimannigilaq. Taamaattumik aqutsinermi allaffissornikkut aningaasartuutit annikinnerussapput.

Tiliup siunnersuutigaa § 9 imm. 3. ima allanngortinneqassasoq ”Utoqqaat illersuisuata ulluinnarni allattoqarfittut atuuffimmum isumaginittussanik atorfinitsitsisassaaq.”

Akissut: Ilaatigut ilanngunneqarpoq.

Naalackersuisoqafiup ukiup ataatsip annertussusaanut immikkoortitat allattoqarfiup isumagineqarnissanut naammattuusut isumaqarfigai. Siunnersuut allanngortinneqarpoq taamaalilluni Utoqqaat illersuisuat ataasiinnarmik sulisoqarnissamut killilerneqassanngimmat. Suliassat aalajangersimasut suliarineqarnissanut piffissami killilikkami atorfinitsitsisarnissamut periarfissaqarpoq.

Naggataatigut qallunaatut inatsimmi allassimasumut taarsiullugu Utoqqaat illersuisuata suaassuseq eqqarsaatigalugu arlaannaannulluunniit atanngitsumik taaguuserneqarnissaa Tiliup kaammattuutigerusuppa.

Akissut: Tusaatissatut tiguneqarpoq.

Illersuisoq atorfimmum taaguummumt ilaavoq maannalu siunnersuummi allanngortinneqassanngilaq, kisianni pineqartoq pillugu siunissami sulinissami kaammattuut ilanngunneqarumaarpoq.

3. Qeqqata Kommunia

Qeqqata Kommuniata siullertut Naalackersuisut inussiarnersumik kaammattorusuppaat kommuunit Naalackersuisullu akornanni isumaqatigiissutigineqarsimasoq, minnerpaamik sapaatit akunneri tallimat sulinngiffeqarfiit avataatigut tusarniaaneriit ingerlanneqartarnissaat maleqqullugit.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuut piffissami 8. juli 2021-mit 22. juli 2021-mut tusarniutigineqarsimavoq. Tusarniaassutini erserpoq Naalackersuisoqatigiinnissamik isumaqatigiissut 2021 malillugu suliassaqarfinnik allanngortiterineq pissutigalugu allannguutininik siunnersuut aaqqinerusoq.

Naalackersuisoqarfiup Namminersorlutik Oqartussat sapaatit akunnerini tusarniaanissaq pillugu malittarisassai malippai, kisianni siunnersuutit annikitsuunerat

tamatumunngalu peqatigitillugu paasiuminartuunerat pillugit qaqutiguuissumik tusarniaanermut piffissarititasoq sivikillisissinnaavaa.

Utoqqaat illersuisuata illersuisoqarfiit allat assigalugit namminerisamik allattoqarfeqalertinneratigut kiffaanngissuseqalertinnissaa pillugu siunnersuut Kommuni iluarisimaarpaa aamma ilanngullugu Naalackersuisut illersuisoqarfiit tamarmik allattoqarfiisa immikkoortisimaneqarnissaannut isummatik allannortissimammagut iluarisimaarlugu. Illersuisoqarfiit immikkoortinneqarpata aamma suliasaqaarfimminnik immikkut tamarmik ukkataqarpata inuiaqatigiinni eqimattat assigiinngitsut namminneq illersuisortik aqutugalugu annertunerusumik sunniisnaasartut kommuni isumaqarpoq.

Tamanna iluatsillugu kommuni Naalackersuisut kaammattorusuppai Utoqqaat illersuisuata allattoqarfia sineriami inisinneqarnissaa pillugu eqqarsaatersuuteqaqqullugu, taamaalilluni illoqarfinni allani suliffissaqarniarneq aamma ineriartortitsineq qulakkeerneqassammat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Utoqqaat illersuisuat tassaavoq siunissami allattoqarfissap sumi inissisimanissaanik aalajangiinissamut pisinnaatitaaffeqartoq.

Taamaattorli Utoqqaat illersuisuata utoqqaat periarfissaannik soqutigisaannillu qulakkeerinninnissaminut siuarsaanissaminullu atatillugu Meeqqat illersuisuat assigalugu arfinilinnik aalajangersimasunik allattoqarfimmini naammattunik sulisoqarnissaminut, akerlianik siunnersuummi sulisumik ataatsimik aalajangersimasunik atorfeqartussamut siunnersuutigineqartumut naleqqiullugu pisinnaatitaaffeqartoq kommuni uparuarusuppaa. Kommuni isumaqarpoq utoqqaat inuiaqatigiinni eqimattat allat assigalugit immikkut ittumik inissisimasariaqartut, aamma inatsimmi aalajangersarneqarsimasunik suliasanik aalajangersimasunik anguniagassanillu isumaginnittussamik atuutsitilertussamillu illersuisoqarfimmik patajaatsumik utoqqaat sullinneqartariaqartut.

Akissut: Ilanngunneqarsimannigilaq.

Utoqqaat illersuisuat Meeqqat illersuisuattut aamma Inuit innarluutillit illersuisuattut aqutsinermi allaffissornikkut suliaqarnissaminut pisussaataaangilaq. Taamaattumik aqutsinermi allaffissornikkut assingusunik aningaasartuuteqarnissamut pisariaqartitsisoqanngilaq.

Kommuni siunnersummut allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Tusarniaanermut akissut aqutsinermi allaffissornikkut suliarineqarsimavoq.